

Fen-Edebiyat
Fakültesi

SINAV KAĞIDI

Ad Soyadı:	Bölümü: Matematik	NOTU
Numarası:	Dersin Adı: Analiz IV	
İmza:	Sınav Tarihi: 28 Mart 2017	

Her soru eşit değerdedir. Yalnızca 5 soruyu cevaplayınız. Süre 90dk.

1. Aşağıdaki fonksiyonlar için $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y)$ limitlerin var olup olmadıklarını inceleyiniz.

a) $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y^2}{x^4 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$

b) $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y}{x^4 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$

2. $f(x, y) = \begin{cases} \frac{2xy}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$ fonksiyonunu için $f_x(0, 0)$ ve $f_y(0, 0)$ kısmi türevlerini hesaplayın. f fonksiyonu $(0, 0)$ noktasında sürekli midir? f fonksiyonu $(0, 0)$ noktasında türetilebilir midir? Gösteriniz.

3. $f(x, y) = xg(y/x)$ fonksiyonunun $x^2 f_{xx} + 2xy f_{xy} + y^2 f_{yy} = 0$ diferansiyel denklemini gerçeklediğini gösteriniz.

4.

$$u^3 + xv + y = 0$$

$$yu + v^3 - x = 0$$

denklem sisteminin $(u, v, x, y) = (1, 1, 0, -1)$ noktasının uygun bir komşuluğunda u ve v için x ve y cinsinden tek bir şekilde çözülebileceğini gösteriniz. Ayrıca $\frac{\partial u}{\partial x}$ ve $\frac{\partial v}{\partial x}$ türevlerini $(x, y) = (0, -1)$ noktasında hesaplayınız.

5. $\vec{r} = xi + yj + zk$ ve $r = \|\vec{r}\|$ olsun. $\text{grad} r^3 = 3r\vec{r}$, $\text{div}(r^3\vec{r}) = 6r^3$ ve $\text{curl}(3r\vec{r}) = \vec{0}$ olduğunu gösterin.
6. $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L$ ve $\lim_{y \rightarrow b} g(y) = M$ ise $\lim_{(x,y) \rightarrow (a,b)} f(x)g(y) = LM$ olduğunu limitin $\epsilon - \delta$ tanımını kullanarak gösteriniz.

7. $R = (x, y) \in \mathbb{R}^2 : |x| \leq |y|$ kapalı bölgesini çizin ve

$$h(x, y) = \begin{cases} 2xy, & (x, y) \in \mathbb{R} \\ -2xy, & (x, -y) \notin \mathbb{R} \end{cases}$$

fonksiyonu için $h_{xy}(0, 0)$ ve $h_{yx}(0, 0)$ değerlerini varsa hesaplayın.

$$\textcircled{1} \text{ a) } |f(x,y)| = \left| \frac{x^2 y^2}{x^4 + y^2} \right| = \frac{y^2}{x^4 + y^2} \cdot x^2 \leq x^2$$

Çünkü $y^2/x^4 \leq 1$, $(x,y) \neq (0,0)$ ise,

$$\text{Sıkıştırma teoremi} \Rightarrow \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} |f(x,y)| = \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} x^2 = 0.$$

$$\text{b) } \lim_{\substack{(x,y) \rightarrow (0,0) \\ y=kx^2}} \frac{x^2 kx^2}{x^4 + k^2 x^4} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{k}{1+k^2} = \frac{k}{1+k^2}$$

Limit k 'ye bağlı olduğundan $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x,y)$ yoktur.

$$\textcircled{2} \lim_{\substack{(y,x) \rightarrow (0,0) \\ y=kx}} \frac{2xy}{x^2 + y^2} = \frac{2k}{1+k^2} \text{ yani limit yoktur, 0 halde}$$

$f(0,0)$ 'da süreklidir.

$f(0,0)$ 'da türetilemez.
Türetilebilir olsaydı sürekli olması gerekirdi.

$$f_x(0,0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0+k,0) - f(0,0)}{k} = 0$$

Benzer şekilde $f_y(0,0) = 0$ olur.

$$\textcircled{3} f_x = g(y/x) + x g'(y/x) \frac{y}{x^2} = g(y/x) - g'(y/x) \frac{y}{x}$$

$$f_{xy} = g'(y/x) \frac{1}{x} - \left(g''(y/x) \frac{1}{x} \frac{y}{x} - g'(y/x) \frac{1}{x} \right) = -g''\left(\frac{y}{x}\right) \frac{y}{x^2}$$

$$f_y = x g'(y/x) \frac{1}{x} = g'(y/x)$$

$$f_{yy} = g''(y/x) \frac{1}{x}$$

$$f_{xx} = g'(y/x) \frac{y}{x^2} - \left(g''\left(\frac{y}{x}\right) \frac{y}{x^2} \cdot \frac{y}{x} + g'\left(\frac{y}{x}\right) \cdot \frac{y}{x^2} \right)$$

$$f_{xx} = g''\left(\frac{y}{x}\right) \cdot \frac{y^2}{x^3}$$

$$x^2 f_{xx} + 2xy f_{xy} + y^2 f_{yy} = g''\left(\frac{y}{x}\right) \frac{y^2}{x} - 2g''\left(\frac{y}{x}\right) \frac{y^2}{x} + g''\left(\frac{y}{x}\right) \frac{y^2}{x} = 0$$

④ $f_1 = u^3 + xv + y, f_2 = yu + v^3 - x$ olsun.

$P = (1, 1, 0, -1) \Rightarrow f_1(P) = f_2(P) = 0.$

$$J = \frac{\partial(f_1, f_2)}{\partial(u, v)} = \begin{vmatrix} 3u^2 & x \\ y & 3v^2 \end{vmatrix} = 9u^2v^2 - xy.$$

$J(P) = 9 - 0 = 9 \neq 0 \Rightarrow$ Tek şekilde çözülür.

$$3 \frac{\partial u^3}{\partial x} + v + x \frac{\partial v}{\partial x} = 0$$

$$y \frac{\partial u}{\partial x} + 3v^2 \frac{\partial v}{\partial x} - 1 = 0 \quad (x, y) = (0, -1)$$

$$3 \frac{\partial u}{\partial x} + 1 = 0$$

$$\Rightarrow \frac{\partial u}{\partial x} = -\frac{1}{3}$$

$$-\frac{\partial u}{\partial x} + 3 \frac{\partial v}{\partial x} - 1 = 0 \quad \frac{\partial v}{\partial x} = \frac{2}{9}$$

⑤ $r^2 = x^2 + y^2 + z^2 \Rightarrow 2r \frac{\partial r}{\partial x} = 2x \Rightarrow \frac{\partial r}{\partial x} = \frac{x}{r}, \frac{\partial r}{\partial y} = \frac{y}{r}, \frac{\partial r}{\partial z} = \frac{z}{r}$

$$\text{grad } r = \frac{x}{r} i + \frac{y}{r} j + \frac{z}{r} k = \frac{\vec{r}}{r}, \quad \text{div } \vec{r} = \frac{\partial x}{\partial x} + \frac{\partial y}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial z} = 3.$$

a) $\text{grad } r^3 = 3r^2 \text{ grad } r = 3r^2 \frac{\vec{r}}{r} = 3r \vec{r},$

b) $\text{div}(r^3 \vec{r}) = \text{grad } r^3 \cdot \vec{r} + r^3 \text{div } \vec{r} = 3r \vec{r} \cdot \vec{r} + r^3 \cdot 3 = 3r r^2 + 3r^3 = 6r^3.$

c) $\text{curl}(3r \vec{r}) = \text{curl}(\text{grad } r^3) = \vec{0}$ zira
ikinci merteye kısmi türevleri sürekli her $f = f(x, y, z)$
için $\text{curl grad } f = \vec{0}$ olur.

6

$$|f(x)g(y) - LM| = |(f(x) - L + L)(g(y) - M + M) - LM|$$

$$= |(f(x) - L)(g(y) - M) + M(f(x) - L) + L(g(y) - M) + LM - LM|$$

$$\leq |f(x) - L| |g(y) - M| + M |f(x) - L| + L |g(y) - M|$$

$$\leq |f(x) - L| \cdot 1 + M |f(x) - L| + L |g(y) - M| \quad (\text{olmasını istiyoruz})$$

$$= (M+1) |f(x) - L| + L |g(y) - M|$$

$$\leq (M+1) \frac{\epsilon}{2(M+1)} + L \frac{\epsilon}{2L} = \frac{\epsilon}{2} + \frac{\epsilon}{2} = \epsilon \quad (\text{olmasını istiyoruz})$$

$$\epsilon > 0 \text{ verilsin, } \exists \delta_1 > 0 \quad |y-b| < \delta_1 \Rightarrow |g(y) - M| < 1,$$

$$\exists \delta_2 > 0 \quad |y-b| < \delta_2 \Rightarrow |g(y) - M| < \frac{\epsilon}{2L}$$

$$\exists \delta_3 > 0 \quad |x-a| < \delta_3 \Rightarrow |f(x) - L| < \frac{\epsilon}{2(M+1)}$$

Eğer $\|(x,y) - (a,b)\| = ((x-a)^2 + (y-b)^2)^{1/2} < \delta = \delta_1 \wedge \delta_2 \wedge \delta_3$
ke yukarıdaki şartlar sağlanır ve $|f(x)g(y) - LM| < \epsilon$ olur.

7) Bakınız Nurettin Ergun ders notları, sayf. 24.

$$h_{xy}(0,0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{h_x(0,k) - h_x(0,0)}{k}$$

$$(0,k) \in \mathbb{R} \Rightarrow h_x(0,k) = 2k, \quad (x,y) \in \mathbb{R} \Rightarrow h_x(0,k) = 2k.$$

$$h_x(0,0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{h(k,0) - h(0,0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{0-0}{k} = 0.$$

$$h_{xy}(0,0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{2k - 0}{k} = 2.$$

$$h_{yx}(0,0) = -2$$